

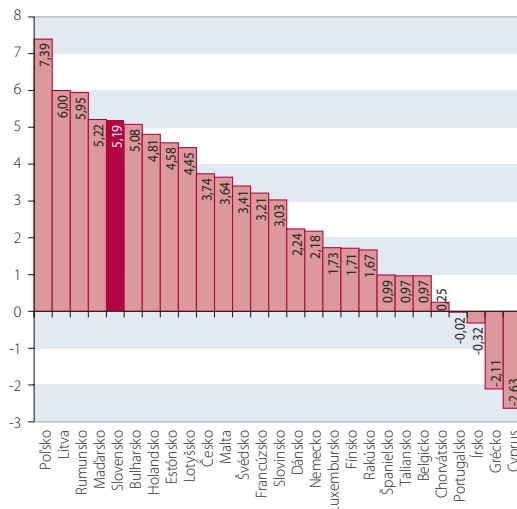

Ceny potravín na Slovensku nerastú najrýchlejšie

Branislav Karmažin
Národná banka Slovenska

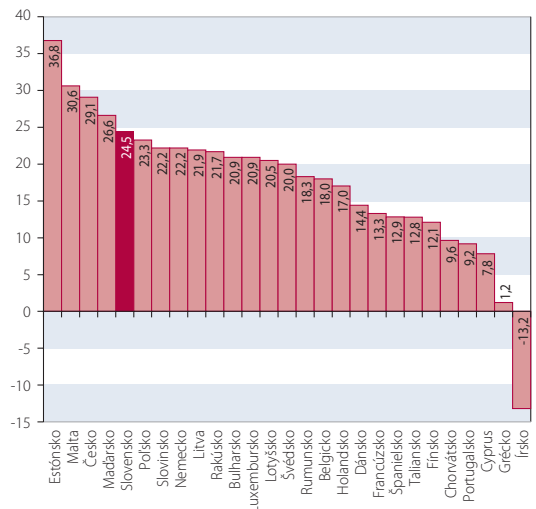
Na Slovensku ceny potravín bez alkoholu a tabaku od mája 2009 rastú rýchlejšie ako medián všetkých krajín EÚ (bez Spojeného kráľovstva), ale nerastú najrýchlejšie. Slovensko má rýchlejší rast v porovnaní s mediánom krajín EÚ 27 pravdepodobne v dôsledku väčšieho vplyvu vývoja cien agrokodit a nominálnych jednotkových nákladov práce.

Graf 1 Kumulatívny nárast cien potravín bez alkoholu a tabaku za krajiny EÚ (v %; august 2018 až august 2019)

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

Graf 2 Kumulatívny nárast cien potravín bez alkoholu a tabaku za krajiny EÚ (v %; máj 2009 až august 2019)

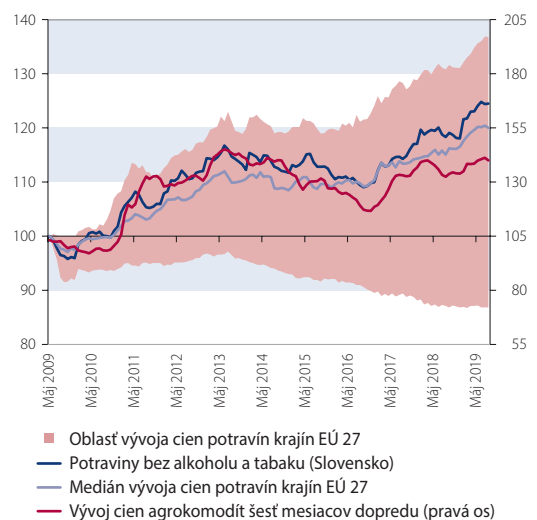
Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

Ceny potravín bez alkoholu a tabaku na Slovensku v auguste 2019 medziročne stúpili o 5,2 %. Slovensko je tak na piatom mieste s najvyšším medziročným rastom v rámci 27 krajín EÚ (bez Spojeného kráľovstva).

Od mája 2009 (od vstupu do eurozóny) do augusta 2019, teda za posledných viac ako 10 rokov narástli ceny potravín bez alkoholu a tabaku (ďalej len potravín) na Slovensku o 24,5 %. Slovensko je rovnako na piatom mieste s najvyšším rastom cien potravín spomedzi všetkých 27 krajín EÚ (bez Spojeného kráľovstva). Rýchlejší rast dosiahli susedné Česko a Maďarsko a naopak, mierne nižší rast zaznamenalo Poľsko. Významnú časť spotreby potravín a nealkoholických nápojov dovážame práve zo susedných krajín. Postavenie Slovenska tak nie je prekvapením.

Z pohľadu na grafy je badateľný korešpondujúci prenos cien poľnohospodárskych komodít do cien potravín až do začiatku roka 2015. V nasledujúcom období až po súčasnosť je pravdepo-

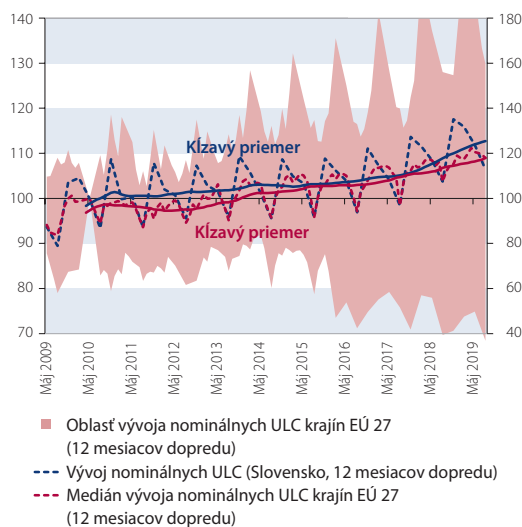
Graf 3 Vývoj indexu cien agrokodit a potravín bez alkoholu a tabaku (index 05/2009 = 100)

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

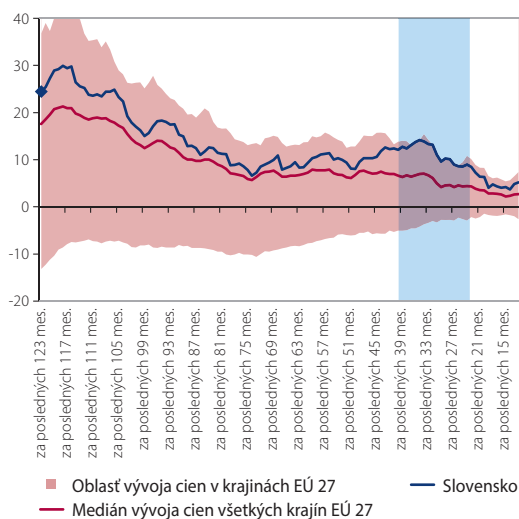

Graf 4 Vývoj nominálnych jednotkových nákladov práce – ULC (index 05/2009 = 100)

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

Graf 6 Rast cien potravín bez alkoholu a tabaku za posledných x mesiacov k augustu 2019 (v %)

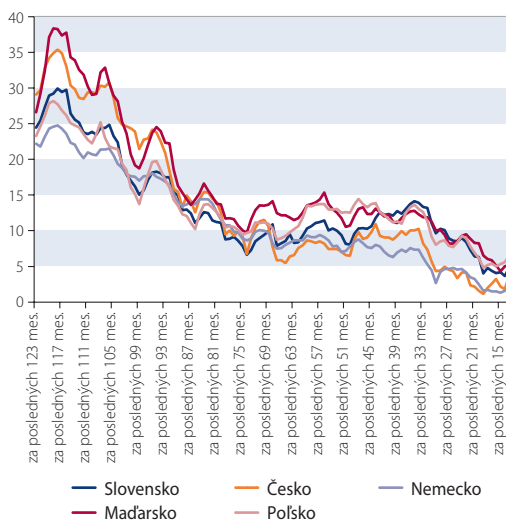

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

dobne hlavným faktorom rýchlejšieho rastu cien potravín na Slovensku rast nákladov práce.

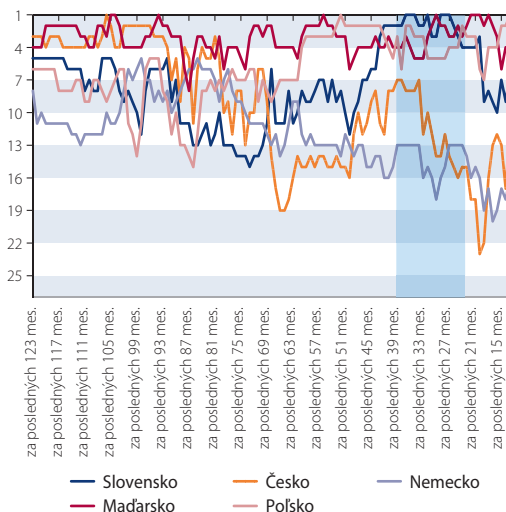
Pri porovnaní rastu cien potravín s ostatnými krajinami je objektívnejšie brať do úvahy všetky možné bazické obdobia za posledných desať rokov¹. Na základe takého postupu by sa Slovensko, čo sa týka rastu cien potravín bez alkoholu a tabaku, od mája 2009 (od vstupu do eurozóny) v priemere nachádzalo na ôsmom mieste spomedzi všetkých 27 krajín EÚ (bez Spojeného kráľovstva).

Graf 5 Rast cien potravín bez alkoholu a tabaku za posledných x mesiacov k augustu 2019 (v %)

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

Graf 7 Poradie krajín (od 1 po 27) s najvyšším rastom cien potravín bez alkoholu a tabaku za posledných x mesiacov k augustu 2019

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS.

Slovensko na základe porovnania všetkých bazických (východiskových) období za posledných desať rokov nie je z dlhodobého hľadiska krajinou s najvyšším rastom cien potravín spomedzi 27 krajín EÚ (bez Spojeného kráľovstva). Pri relatívnom pohľade je Slovensko krajinou s rýchlejšim rastom cien potravín v porovnaní s mediánom krajín EÚ 27 pravdepodobne v dôsledku vyššieho vplyvu vývoja cien agrokomodít na finálnej spotrebiteľskej cene, ako aj nominálnych jednotkových nákladov práce.

¹ Na Slovensku boli takéto bazické obdobia najmä od mája 2016 do júla 2017, v ktorých Slovensko dosahovalo zväčša tretí až druhý najvyšší rast cien spomedzi 27 krajín EÚ. Naopak, ak si definujeme ako bazické obdobie napríklad júl 2013, zistili by sme, že nárast cien potravín na Slovensku by bol až šiestnásty najvyšší spomedzi 27 krajín EÚ.